

Onderzoek naar de sociaal economische kenmerken van wijnimportbedrijven 2007

Productschap Wijn
Stadhoudersplantsoen 12
Postbus 29739
2502 LS Den Haag
Tel: 070-370 8347
Fax: 070-370 8408
E-mail: pw@wijninfo.nl
Website: www.wijninfo.nl

Inhoudsopgave

Voorwoord	1
Samenvatting	2
1. Persoonskenmerken personeelsbestand	4
1.1 Grootte bedrijf	4
1.2 Geslacht en dienstverband	5
1.3 Leeftijdsopbouw	6
1.4 Ziekteverzuim	7
1.5 Moeilijk vervulbare functies	7
2. Scholingsbehoefte	7
3. CAO	8
Bijlage I Vragenlijst	9

Voorwoord

Het Productschap Wijn levert vanuit zijn wettelijke taakstelling een structurele bijdrage aan de sociaal economische ontwikkelingen in de wijnsector. Gezond functioneren van de ondernemingen in de wijnsector, ook voor de lange termijn, staat hierbij centraal.

Actuele kennis over de sector is hierbij noodzakelijk. Door het verkrijgen van inzicht in bijvoorbeeld het aantal werknemers en hun kenmerken als leeftijd, dienstverband, opleidingsniveau, maar ook bijvoorbeeld in knelpunten met betrekking tot werving, en de scholingsbehoefte is het mogelijk hier de komende jaren goed in het te voeren sociaal economische beleid van het Productschap Wijn goed op te anticiperen.

Voor u liggen de resultaten van het nieuwste onderzoek naar deze sociaal economische ontwikkelingen. Het is uitgevoerd in 2008 en heeft betrekking op cijfers van het jaar 2007. Dit onderzoek is inmiddels het derde in een reeks van onderzoeken. Het eerste onderzoek is gehouden in 1999, het tweede 2003. Groot pluspunt van periodiek herhalen van deze onderzoeken is dat hiermee resultaten van beleid, maar ook trends kunnen worden gemeten.

Voor meer informatie over het onderzoek en over de andere activiteiten van het productschap kunt u zich wenden tot het secretariaat van het Productschap Wijn of tot de Afdeling Arbeid van het productschap welke het onderzoek heeft begeleid. U kunt uiteraard ook onze website, www.wijninfo.nl raadplegen.

Hans Burghoorn
Secretaris

Samenvatting

Het Productschap Wijn wil door middel van dit onderzoek een goed beeld krijgen van de arbeidsmarkt en de arbeidsmarktproblematiek in de wijnbranche. Door het verkrijgen van inzicht in het aantal werknemers en hun kenmerken als leeftijd, dienstverband, maar ook bijvoorbeeld in- en uitstroom van werknemers en knelpunten met betrekking tot werving, is het mogelijk hier goed op te anticiperen.

Het is de derde keer dat onderzoek naar de sociaal economische kenmerken van de wijnbranche in opdracht van het Productschap Wijn is uitgevoerd. De eerste keer was in 1999 en werd uitgevoerd door het onderzoeksbureau Research voor Beleid. Zowel het tweede onderzoek in 2003 als het huidige onderzoek zijn uitgevoerd door de Afdeling Arbeid van het Hoofdproductschap Akkerbouw. De vragenlijst is opgenomen in bijlage 1.

De doelgroep van het huidige onderzoek is wat beperkter dan de vorige twee onderzoeken en bestaat uit importeurs van / groothandelaren in wijn die bij het productschap staan geregistreerd.

Niet meegenomen in het onderzoek zijn supermarkten, ketenslijters en importeurs die minder dan 10 hectoliter importeren

Deze wijnimporteurs hebben in januari 2008 een lijst met 7 vragen ontvangen. In totaal zijn er 278 vragenlijsten verstuurd en heeft het productschap 163 bruikbare vragenlijsten retour gekregen. Dit is een respons van 58,6%.

Persoonskenmerken personeelsbestand

Van de 163 bedrijven die de vragenlijst hebben ingevuld hebben er 110 bedrijven werknemers in dienst. Een derde van de bedrijven heeft geen werknemers in dienst. Er werken 10 of minder werknemers bij 42% van de 163 bedrijven.

Evenals in 2003 is (iets meer dan) tweederde van alle werknemers van het mannelijk geslacht. Drie kwart van alle werknemers heeft een fulltime dienstverband, een aandeel dat gelijk is aan 2003.

Vrouwen werken, meer nog dan in 2003, vooral parttime.

Het gemiddelde ziekteverzuim ligt 2,8%

De vergrijzing binnen de branche houdt nu gelijke tred met die van de Nederlandse beroepsbevolking, terwijl in 2003 het aandeel werknemers van 45 jaar en ouder nog onder landelijk gemiddelde lag.

Was 4 jaar geleden 30% van het personeelsbestand 45 jaar of ouder, momenteel is dit aandeel 38%. Binnen deze groep was het aandeel 54-plussers 4 jaar geleden 11%, in 2007 is dit aandeel 16%.

Een kwart van de bedrijven zegt op dit terrein duidelijk knelpunten te ervaren bij het werven van personeel. Verhoudingsgewijs is dit lager dan in 2003, toen ongeveer 40% van de bedrijven aangaf hier problemen mee te hebben.

Bedrijven blijken, net als in 2003, het meest moeite te hebben om voor verkoopfuncties personeel te vinden. Andere knelpunten zijn financieel administratieve functies en magazijnfuncties.

Scholingsbehoefte

Evenals in 2003 geeft ruim de helft van de bedrijven aan behoefte aan scholing voor personeel te hebben. Algemene kennis over wijn, verkoop, computervaardigheden, en taalbeheersing zijn de meest genoemde onderwerpen. In 2003 werden dezelfde onderwerpen, behoudens verkoop want dit was niet opgenomen in de vraagstelling, ook genoemd.

CAO

Meer dan de helft van de bedrijven volgt de CAO 'drankenindustrie en groothandel', terwijl 40% van de bedrijven geen CAO heeft.

Meer dan de helft van de bedrijven, namelijk 56%, volgt de CAO 'drankenindustrie en groothandel', terwijl 40% van de bedrijven geen CAO volgt.

In 2003 volgde iets minder dan de helft van de bedrijven de CAO 'drankenindustrie en groothandel', terwijl toen een kwart van de bedrijven geen CAO volgde.

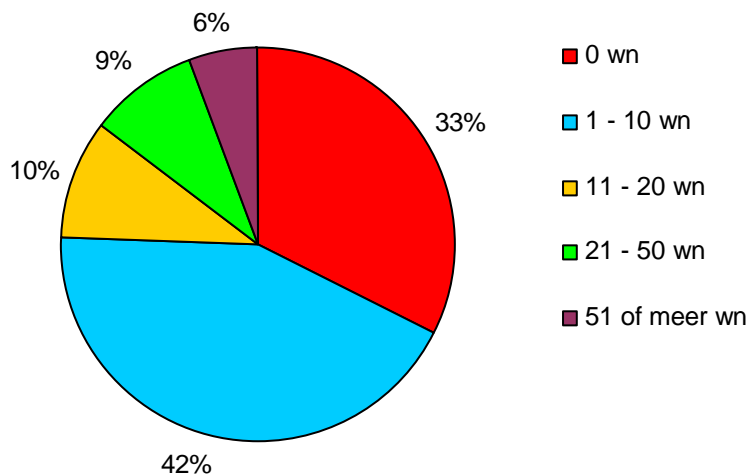
1. Persoonskenmerken personeelsbestand

1.1 Grootte bedrijf

Van de 163 bedrijven hebben er 110 werknemers in dienst. Een derde van de bedrijven heeft geen werknemers in dienst .

De onderverdeling naar het aantal werknemers is schematisch weergegeven in fig 1. Uit dit figuur blijkt dat 42% van de bedrijven 10 of minder werknemers in dienst heeft.

Fig 1

In tabel 1. is de onderverdeling van de bedrijven nogmaals weergegeven. De bedrijven hebben in totaal 1.551 werknemers in dienst.

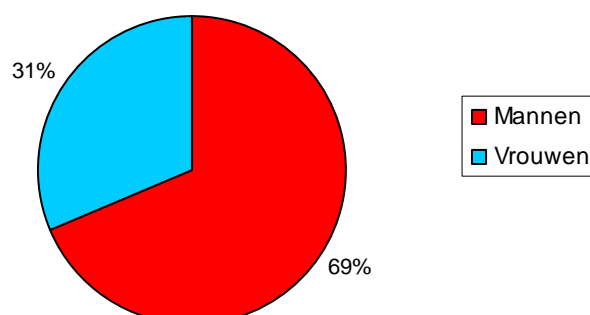
Tabel 1

n = 163	Aantal bedrijven
Geen werknemers	53
1 - 10 wn	70
11 - 20 wn	16
21 - 50 wn	15
51 of meer wn	9
Totaal	163

1.2 Geslacht en dienstverband

In de enquête is gevraagd of de bedrijven kunnen aangeven hoeveel mannelijke en vrouwelijke werknemers ze in dienst hebben. Het resultaat staat in percentages weergegeven in figuur 2. Uit dit figuur kan opgemaakt worden dat bij de bedrijven, evenals in 2003, iets meer dan tweederde van de werknemers man is.

Fig 2

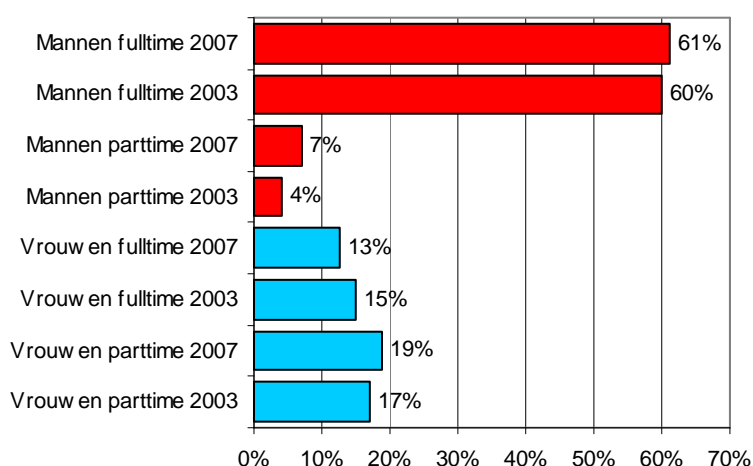

Drie kwart van deze werknemers heeft een fulltime dienstverband, een aandeel dat in vergelijking met 2003 gelijk is gebleven.

Bij de vrouwen was het aandeel van een fulltime of een parttime contract in 2003 gelijk verdeeld, 4 jaar later zien we bij de vrouwen een kleine verschuiving ten gunste van de parttimers. (zie fig 3). Op het totale aantal werknemers is in 2007 ook een iets groter aandeel man en parttime werkend.

NB: In 2003 had 3% van de mannen en 1% van de vrouwen in een flexibel contract. In 2007 zijn deze percentages verwaarloosbaar en daarom niet vermeld in de grafiek.

Fig 3

Uit tabel 2 kan worden geconcludeerd dat zowel bij de mannelijk als de vrouwelijke werknemers het aandeel parttimers het grootst is bij de kleinste bedrijven met 10 werknemers of minder. In totaal 41% van de werknemers bij deze bedrijven werkt parttime.

Bij bedrijven met 11-20 werknemers werken verhoudingsgewijs de meeste vrouwen parttime.

Tabel 2

Bedrijven	Totaal	0-10 wn	11-20 wn	21-50 wn	> 51
Vrouwen parttime	19%	24%	20%	16%	18%
Vrouwen fulltime	13%	9%	16%	14%	12%
Mannen parttime	7%	17%	5%	4%	6%
Mannen fulltime	61%	50%	58%	66%	64%

1.3 Leeftijdsopbouw

In tegenstelling tot de situatie in 2003 kan er nu wel worden gesproken van een personeelsbestand dat begint te vergrijzen. Was 4 jaar geleden 30% van het personeelsbestand 45 jaar of ouder, momenteel is dit aandeel 38%. Binnen deze groep was het aandeel 54-plussers 4 jaar geleden 11%, in 2007 is dit aandeel 16%. De gegevens zijn hieronder weergegeven in tabellen 3a en 3b.

Tabel 3a Leeftijdsopbouw 2007

Leeftijdsopbouw	totaal	0-10 wn	11-20 wn	21-50 wn	> 51
16-24	5%	11%	5%	5%	3%
25-34	25%	26%	24%	27%	23%
35-44	32%	27%	31%	36%	31%
45-54	22%	19%	25%	17%	25%
55-64	15%	15%	12%	15%	17%
>65	1%	3%	2%	0%	0%

Tabel 3b Leeftijdsopbouw 2003

Leeftijdsopbouw	totaal
16 – 24	12%
25 – 34	30%
35 – 44	28%
45 – 54	19%
> 55	11%

In tabel 4 wordt de leeftijdsopbouw van de wijnimporteurs vergeleken met de leeftijdsopbouw van de Nederlandse beroepsbevolking in zowel 2002 als 2006.

Zoals genoemd kon er in 2003 bij de wijnimporteurs nog niet worden gesproken van een vergrijsd personeelsbestand. Het aandeel werknemers van 45 jaar en ouder lag zelfs nog onder het gemiddelde van de beroepsbevolking. In 2007 houdt de vergrijzing gelijke tred met die van de Nederlandse beroepsbevolking.

Tabel 4

Leeftijdindeling CBS	CBS 2002	CBS 2006	wijnimporteurs 2003	wijnimporteurs 2007
Percentage beroepsbevolking				
16-24	12%	11%	12%	5%
25-44	55%	52%	58%	57%
>45	32%	36%	30%	38%

1.4 Ziekteverzuim

De vraag hoe hoog het ziekteverzuim in 2007 was in procenten is door 96 bedrijven ingevuld.

Het gemiddelde ziekteverzuim binnen al deze bedrijven komt op 3,1%

In tabel 5 is het gemiddelde ziekteverzuim naar bedrijfsgrootte aangegeven. Hierbij moet worden opgemerkt dat hier ook alleen de bedrijven die deze vraag hebben ingevuld zijn meegenomen in de berekening van het percentage ziekteverzuim.

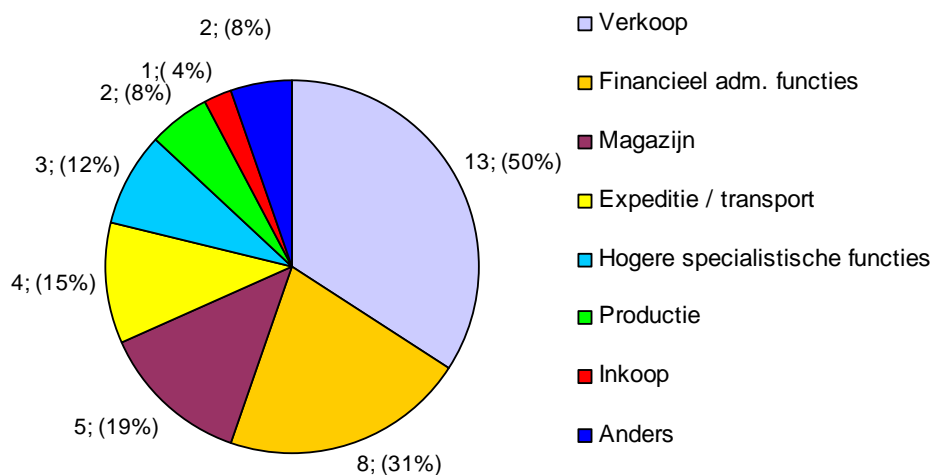
Bedrijfsgrootte (aantal werknemers)	gemiddeld ziekteverzuim (%)
1-10 (n = 70, n ingevuld = 61)	2,9
11-20 (n = 16, n ingevuld = 14)	1,1
21-50 (n = 15, n ingevuld = 14)	5,2
≥51 (n = 9, n ingevuld = 7)	4,7

1.5 Moeilijk vervulbare functies

Aan de bedrijven is gevraagd voor welke functies het moeilijk is om personeel te krijgen. In totaal hebben 106 bedrijven deze vraag beantwoord. Van deze bedrijven geven er 26 (25%) aan dat ze moeite hebben om sommige functies te vervullen. Verhoudingsgewijs is dit lager dan in 2003, toen 38% van de bedrijven aangaf hier problemen mee te hebben.

Bedrijven blijken, evenals in 2003, het meest moeite te hebben om voor verkoopfuncties personeel te krijgen; 13 bedrijven (50%) geven deze functiegroep als moeilijk vervulbaar op. Op de tweede plaats staan de financieel administratieve functies, terwijl de derde plaats wordt ingenomen door magazijnmedewerkers. Verschil met 2003 is dat bedrijven destijds aangaven dat er na verkoopmedewerkers het moeilijkst te komen was aan expeditie/transportmedewerkers. De resultaten hiervan worden weergegeven in fig 4

Fig 4 Moeilijk te vervullen functie(groepen)

2 Scholingsbehoefte

In tabel 6 staan de resultaten van de vraag wat de scholingsbehoefte van de bedrijven is. Van de 163 bedrijven geven 53 (33%) aan een scholingsbehoefte te hebben. De bedrijven hebben de grootste behoefte aan scholing op het gebied van kennis over wijn, verkoop, computervaardigheden en taalbeheersing.

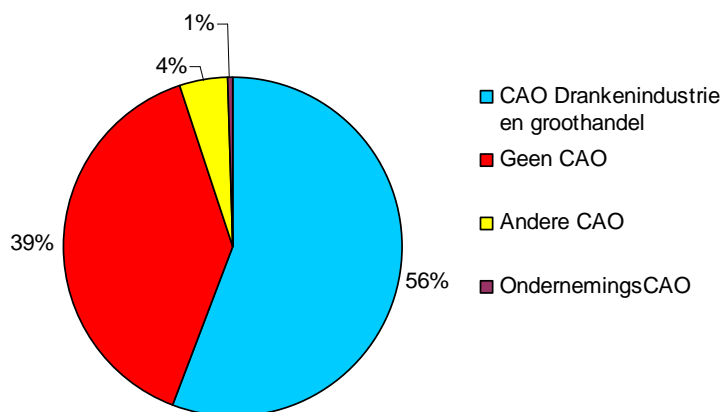
Tabel 6

n = 53	Aantal	Percentage
Kennis over wijn	35	66%
Verkoop	20	38%
Computervaardigheden	17	32%
Taalbeheersing	12	23%
Heftruckchauffeur	10	19%
Bedrijfshulpverlening	10	19%
Administratieve vaardigheden	9	17%
Inkoop	8	15%
Ondernemingsvaardigheden	5	9%
Fysieke belasting	5	9%
Sociale hygiene	4	8%
Procesoperator (VAPRO/LSBL)	1	2%
Anders:		
- e-commerce	1	2%
- wijnacademie	1	2%

3 CAO

De verdeling van het aantal bedrijven naar het soort CAO dat zij hebben, is te zien in figuur 6. Hierbij valt op dat meer dan de helft van de bedrijven, namelijk 56%, de CAO 'drankenindustrie en groothandel' volgt. Een kleine 40% van de bedrijven volgt geen CAO. In 2003 volgde iets minder dan de helft van de bedrijven de CAO 'drankenindustrie en groothandel', terwijl toen een kwart van de bedrijven geen CAO volgde.

Fig 6 CAO

DEEL I – gegevens ten behoeve van het algemeen verbindend verklaren van de CAO voor de Drankindustrie en de Groothandel in Dranken

1. Algemeen

Volledige naam van de onderneming

Naam contactpersoon

Straat (+ postcode)

Postbus (+ postcode)

Woonplaats

Telefoonnummer

E-mail

Website

2. Kenmerken personeelsbestand

a) Heeft u werknemers in dienst (N.B. uitzendkrachten zijn niet in dienst)

- Ja
- Nee (ga door naar vraag 3)

b) Hoeveel werknemers heeft u totaal in dienst?

..... werknemers

3. CAO

a) Wordt in uw onderneming de CAO voor de Drankindustrie en de Groothandel in Dranken gevolgd?

- Ja
- Nee, welke CAO is wel van toepassing?
 - ondernemings CAO, nl.
 - geen CAO
 - anders, nl.

DEEL II – Overige sociaal economische kenmerken van uw onderneming

4. Personeelsbestand

a) Kunt u aangeven hoeveel mensen u in dienst heeft per leeftijdscategorie?

Leeftijd (jaar)	Aantal
16-24	
25-34	
35-44	
45-54	
55-64	
65 en ouder	
Totaal	

c) Kunt u het aantal mannelijke en vrouwelijke werknemers onderverdelen naar dienstverband.

Dienstverband	Man	Vrouw
Fulltime		
Parttime		
Anders		
Aantal fte's in uw organisatie *		

* Fte staat voor fulltime-equivalent. Het is een rekeneenheid waarmee de omvang van een functie of de personeelssterkte kan worden uitgedrukt. Eén fte is een volledige werkweek van 40 uur en een functie van 0,5 fte is een werkweek van 20 uur.

5. Ziekteverzuim

a) Hoe hoog was het ziekteverzuim in 2007 in uw bedrijf in procenten?

..... %

6. Overige informatie

a) Ondervindt u problemen bij het aantrekken van nieuw personeel?

- Nee
- Ja, kunt u aangeven voor welke functies:
 - Leidinggevende functies
 - Hoger specialistische functies
 - (Financieel) administratieve functies
 - Inkoop
 - Functie op productieafdelingen
 - Magazijn
 - Expeditie/transport
 - Verkoop

- Anders, namelijk

b) Aan welke cursussen bestaat binnen uw bedrijf behoefte?

- Algemene kennis over wijn
- Inkoop
- Verkoop
- Sociale hygiëne
- Computervaardigheden
- Administratieve vaardigheden
- Taalbeheersing
- Ondernemingsvaardigheden
- Heftruckchauffeur
- Fysieke belasting
- Bedrijfshulpverlener
- Procesoperator (bijvoorbeeld VAPRO/LSBL)
- Anders, namelijk

Overige opmerkingen/aanvullingen

.....
.....

Wij verzoeken u de volledig ingevulde enquête vóór 31 januari a.s. te retourneren aan:

Productschap Wijn
Fax: 070 370 8408

Antwoordnummer 47
2501 VK DEN HAAG

Hartelijk dank voor uw medewerking!